

โครงการฉลากเขียว

ข้อกำหนดฉลากเขียวผลิตภัณฑ์
นาฬิกา
(Watches and Clocks)

สำนักงานเลขานุการโครงการฉลากเขียว
สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย
สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

โครงการฉลากเขียว

ข้อกำหนดฉลากเขียวผลิตภัณฑ์ นาฬิกา (Watches and Clocks)

คณะกรรมการบริหารโครงการฉลากเขียว

อนุมัติ

12 มิถุนายน พ.ศ.2557

สำนักงานเลขานุการโครงการฉลากเขียว
สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย
สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

ฉลากเขียว (Green label หรือ Eco-label)

“ฉลากเขียว” คือ ฉลากที่ให้กับผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพและมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยกว่า เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับผลิตภัณฑ์ที่ทำหน้าที่อย่างเดียวกัน

ข้อดีของการมีฉลากเขียวติดอยู่บนผลิตภัณฑ์ก็คือ ใช้เป็นเครื่องหมายให้กับผู้บริโภคทราบว่าผลิตภัณฑ์นั้นเน้นคุณค่าทางสิ่งแวดล้อม ผู้บริโภคจะได้เลือกซื้อถูกต้องตามวัตถุประสงค์ ในส่วนผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายจะได้รับผลประโยชน์ในแง่กำไรเนื่องจากมีการบริโภคผลิตภัณฑ์เหล่านั้นมากขึ้น ผลักดันให้ผู้ผลิตรายอื่นๆ ต้องแข่งขันกันปรับปรุงคุณภาพของสินค้าหรือบริการของตนในด้านเทคโนโลยีโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการยอมรับของประชาชน และส่งผลตอบแทนทางเศรษฐกิจแก่ผู้ผลิตเองในระยะยาว ฉลากเขียวจึงเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่จะช่วยป้องกันรักษาธรรมชาติผ่านทาง การผลิตและการบริโภคของประชาชน

โครงการฉลากเขียวของประเทศไทย

ฉลากเขียวเริ่มใช้เป็นครั้งแรกในประเทศเยอรมนีตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 และได้รับการตอบสนองจากผู้บริโภคชาวเยอรมันเป็นอย่างดี ปัจจุบันประเทศต่าง ๆ มากกว่า 40 ประเทศได้มีการจัดทำโครงการฉลากเขียว

สำหรับประเทศไทยคณะกรรมการนักธุรกิจเพื่อสิ่งแวดล้อมไทย (Thailand Business Council for Sustainable Development, TBCSD) ได้ริเริ่มโครงการฉลากเขียว เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2536 และได้รับความเห็นชอบและความร่วมมือจากกระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม และองค์กรเอกชนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้ปฏิบัติออกมาเป็นรูปธรรม จึงนับว่าเป็นโครงการที่เกิดจากการร่วมมือระหว่างภาครัฐบาล เอกชน และองค์กรกลางต่าง ๆ โดยมีสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมและสถาบันสิ่งแวดล้อมไทยทำหน้าที่เป็นเลขานุการ

หลักการในการคัดเลือกผลิตภัณฑ์

- เป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้เพื่อการอุปโภคบริโภคทั่วไปในชีวิตประจำวัน
- คำนึงถึงผลกระทบต่อผลิตภัณฑ์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อม และคุณประโยชน์ทางสิ่งแวดล้อมที่ได้รับเมื่อผลิตภัณฑ์นั้นถูกจำหน่ายออกสู่ตลาด
- มีวิธีการตรวจสอบที่ไม่ยุ่งยากและไม่เสียค่าใช้จ่ายสูง ในการประเมินคุณภาพของผลิตภัณฑ์ทางสิ่งแวดล้อมตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนด
- เป็นผลิตภัณฑ์ที่ผู้ผลิตมีทางเลือกอื่นในการผลิตที่จะทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยกว่า

ผลิตภัณฑ์ฉลากเขียว

ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการคัดเลือกให้ออกข้อกำหนดสำหรับขอรับฉลากเขียว ได้แก่

1. ผลิตภัณฑ์พลาสติกแปรใช้ใหม่	2. หลอดฟลูออเรสเซนต์	3. ตู้เย็น
4. สี	5. เครื่องสุขภัณฑ์เซรามิก: โถส้วม	6. แบตเตอรี่ปรุภูมิ
7. เครื่องปรับอากาศ	8. กระดาษ	9. สเปร์ย
10. ผลิตภัณฑ์ซักผ้าที่ใช้ในที่อยู่อาศัย	11. ก๊อกน้ำและอุปกรณ์ประหยัดน้ำ	12. คอมพิวเตอร์
13. เครื่องซักผ้า	14. ฉนวนกันความร้อน	15. ฉนวนยางกันความร้อน
16. มอเตอร์	17. ผ้าและผลิตภัณฑ์ทำจากผ้า	18. บริการซักน้ำและบริการซักแห้ง
19. แชมพู	20. ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดสำหรับถ้วยชาม	21. น้ำมันหล่อลื่น
22. เครื่องเรือนเหล็ก	23. ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากไม้ยางพารา	24. บัลลัสต์อิเล็กทรอนิกส์
25. สบู่	26. ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดพื้นผิว	27. ผลิตภัณฑ์ลบคำผิด
28. เครื่องถ่ายเอกสาร	29. สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง	30. เครื่องเขียน
31. ตลับหมึก	32. ปุยอินทรีย์และปุยชีวภาพ	33. สีเคลือบกระเบื้องมุงหลังคา
34. โทรศัพท์มือถือ	35. เครื่องโทรสาร	36. รถยนต์นั่ง
37. เครื่องรับโทรทัศน์	38. เครื่องพิมพ์	39. เครื่องเล่น/บันทึกสัญญาณภาพและเสียง
40. แผ่นอัดสำหรับงานอาคาร ตกแต่ง และอุตสาหกรรมเครื่องเรือน	41. กระเบื้องซีเมนต์มุงหลังคา	42. เครื่องดับเพลิงยกหัว
43. กระเบื้องดินเผา มุงหลังคา และกระเบื้องเซรามิก มุงหลังคา	44. กระเบื้องคอนกรีต มุงหลังคา	45. แผ่นยิปซัม
46. เครื่องล้างจาน	47. ท่อประปาพลาสติกประเภทพอลิเอทิลีน	48. ซีเมนต์บอร์ด
49. กระเบื้องเซรามิกปูพื้น/บุผนัง	50. หลังคาและฝ้าครอบเนกประสงค์สำหรับ ยานพาหนะ	51. ปิ้มความร้อน
52. พัดลม	53. รถจักรยานยนต์	54. ยางรถจักรยานยนต์
55. ยางรถยนต์	56. วัสดุท่อผนัง	57. พรม
58. เต้าไมโครเวฟ	59. กระดิกน้ำร้อนไฟฟ้า	60. หม้อหุงข้าวไฟฟ้า
61. เฟอร์นิเจอร์	62. แบตเตอรี่รถยนต์	63. เครื่องดูดฝุ่น
64. แบตเตอรี่ทุติยภูมิสำหรับใช้งานแบบพา	65. ผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปชุดบานประตู ชุดบาน หน้าต่างพร้อมวงกบ	66. ดวงโคมไฟฟ้าสำหรับ หลอดฟลูออเรสเซนต์ขั้วคู่
67. สถานีบริการเปลี่ยนถ่ายน้ำมันหล่อลื่น	68. กระจกสำหรับอาคาร: กระจกเปลือกอาคาร	69. วัสดุตกแต่งพื้น ประเภทยาง
70. วัสดุตกแต่งพื้น ประเภทพลาสติก	71. เครื่องเป่ามือ	72. พลาสติกย่อยสลายตัวได้ทางชีวภาพ
73. วัสดุตกแต่งผนังภายใน	74. ปรับผ้านุ่ม	75. หลังคาเหล็ก
76. เต้าหุงต้มในครัวเรือนใช้กับก๊าซปิโตรเลียม เหลว	77. ทรายาง หมึกประทับตราและ แท่นประทับตรา	78. กาว

ผลิตภัณฑ์ฉลากเขียว (ต่อ)

79. บริการสิ่งพิมพ์ประเภทกระดาษ	80. บริการทำความสะอาด	81. บริการจัดประชุมสัมมนาและฝึกอบรม
82. การบริการให้เช่าเครื่องถ่ายเอกสาร	83. เครื่องฉายดิจิทัล	84. กระดาษไฟฟ้า
85. เครื่องเป่าผม	86. รองเท้า	87. ตู้แช่แสดงสินค้า
88. หลอดแอลอีดี	89. เตารีดไฟฟ้า	90. ที่นอน
91. เครื่องฟอกอากาศ	92. เครื่องปั๊มลม	93. ครีมนวดผม
94. เครื่องสูบน้ำ	95. เครื่องทำน้ำอุ่นไฟฟ้า	96. นาฬิกา
97. เครื่องประจุแบตเตอรี่สำหรับอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์แบบพกพา		

ปัจจัยที่ใช้พิจารณาเพื่อออกข้อกำหนด

ข้อกำหนดของผลิตภัณฑ์ที่กำหนดขึ้น จะแตกต่างกันไปตามประเภทของผลิตภัณฑ์และความเสียหายของสิ่งแวดล้อมในแง่มุมต่าง ๆ ที่เกิดจากผลิตภัณฑ์นั้น ๆ โดยทั่วไปจะคำนึงถึง

- การจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดทั้งที่เป็นทรัพยากรหมุนเวียน (renewable resources) และทรัพยากรไม่หมุนเวียน (nonrenewable resources)
- การลดภาวะมลพิษทางสิ่งแวดล้อมที่เป็นปัญหาที่สำคัญของประเทศ โดยส่งเสริมให้มีการผลิต การขนส่ง การบริโภค และการกำจัดทิ้งหลังใช้แล้วอย่างมีประสิทธิภาพ
- การนำขยะมูลฝอยทั่วไปและขยะอันตรายกลับมาใช้ซ้ำ (reuse) หรือ แปรสภาพกลับมาใช้ใหม่ (recycle)

การสมัครขอใช้ฉลากเขียว

การขอใช้ฉลากเขียวเป็นการดำเนินการด้วยความสมัครใจของผู้ผลิต ผู้จัดจำหน่าย หรือผู้ให้บริการที่ต้องการแสดงความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ไม่มีกฎหมายบังคับ ผู้ประสงค์จะสมัครขอใช้ฉลากเขียวสามารถดูรายละเอียดได้จากคู่มือแนะนำโครงการฉลากเขียว หรือ ที่เว็บไซต์

http://www.tei.or.th/greenlabel/th_index.html

หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับฉลากเขียวสามารถติดต่อสอบถามได้ที่ :
สำนักงานเลขานุการโครงการฉลากเขียว สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย
16/151 เมืองทองธานี ถ. บอนด์สตรีท อ. ปากเกร็ด จ. นนทบุรี 11120
โทรศัพท์ 0-2503-3333 ต่อ 303, 306, 315, 316, 329
โทรสาร 0-2504-4826 ถึง 8
หรือ www.tei.or.th

คณะอนุกรรมการเทคนิคคณะที่ 96

โครงการฉลากเขียว

นาฬิกา

ประธานอนุกรรมการ

นายรัชดา สิงคาลวณิช

ผู้ทรงคุณวุฒิ

อนุกรรมการ

นายสถาพร รุ่งรัตนอุบล

ผู้แทนสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

นายอเนก มีมุขอ

ผู้แทนศูนย์ทดสอบผลิตภัณฑ์ไฟฟ้า

นายวิรุยุทธ ริงหอม

และอิเล็กทรอนิกส์

ดร.ดอน อิศรากร

ผู้แทนคณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยี

ดร.รัชณี กุลยานนท์

พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

นางสาวดารารัตน์ รื่นรมย์สุข

ผู้แทนกรมควบคุมมลพิษ

นางปราณี ไควินทวงศ์

ผู้แทนสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 1

นางสาวจิตววรรณ สุริรัตน์สกุล

ผู้แทนบริษัท ย่งฟ้า อินดัสเตรีย จำกัด

อนุกรรมการและเลขานุการ

นางวิณา คำวิชัย

โครงการฉลากเขียว สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย

นายรัชพล บัตรมาตย์

ข้อกำหนดฉลากเขียวสำหรับผลิตภัณฑ์นาฬิกา
(Watches and Clocks)

TGL-96-14

จัดทำโดย

คณะกรรมการเทคนิคคณะที่ 96

โครงการฉลากเขียว

---

1. เหตุผล

นาฬิกาเป็นเครื่องบอกเวลาหรือวัดเวลาที่มีความสำคัญในชีวิตประจำวัน นาฬิกาที่ใช้ในชีวิตประจำวันจะเป็นนาฬิกาชนิดควอตซ์ที่ใช้พลังงานจากแบตเตอรี่ เช่น นาฬิกาข้อมือ นาฬิกาตั้งโต๊ะหรือนาฬิกาแขวน ส่วนประกอบของนาฬิกาประกอบด้วย อุปกรณ์กลไก ตัวเรือน หน้าปัด เข็ม ตัวเลข และส่วนหน้าที่ครอบตัวเรือนหรือเรียกว่า Glass ชิ้นส่วนประกอบของนาฬิกาส่วนมากจะทำจากพลาสติก เพราะมีน้ำหนักเบา ขึ้นรูปได้ง่าย และสามารถเคลือบผิวให้มีความสวยงามได้ ในกระบวนการผลิตส่วนประกอบนาฬิกา รวมถึงแบตเตอรี่สำหรับนาฬิกา อาจมีการปล่อยสารอันตรายที่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนและตกค้างในสิ่งแวดล้อมได้

ดังนั้นข้อกำหนดฉลากเขียวสำหรับผลิตภัณฑ์นาฬิกา จึงมุ่งเน้นในเรื่องความปลอดภัยของผู้บริโภค ประสิทธิภาพการทำงานของนาฬิกา และป้องกันการเกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดข้อกำหนดประสิทธิภาพการทำงานของนาฬิกา ชิ้นส่วนพลาสติกที่ใช้เป็นส่วนประกอบของนาฬิกา แบตเตอรี่ที่ใช้เป็นพลังงานในนาฬิกา ความปลอดภัยของผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อม อีกทั้งกำหนดให้ใช้สัญลักษณ์บ่งบอกประเภทพลาสติก เพื่อสนับสนุนการนำทรัพยากรกลับมาใช้ใหม่ และสะดวกในการคัดแยกกำจัดหลังการใช้งาน

2. ขอบเขต

ข้อกำหนดฉลากเขียวฉบับนี้ครอบคลุมเฉพาะนาฬิกาชนิดควอตซ์ ที่ใช้พลังงานไฟฟ้าจากแบตเตอรี่

3. บทนิยาม

3.1 นาฬิกา หมายถึง เครื่องบอกเวลา มีชื่อเรียกที่ต่างๆ กัน เรียกตามชนิดของสิ่งที่ใช้บอกเวลา เช่น นาฬิกาแดด นาฬิกาทราย นาฬิกาน้ำ เรียกตามลักษณะการนำไปใช้ เช่น นาฬิกาพก นาฬิกาแขวน เรียกตามประโยชน์การใช้ เช่น นาฬิกาปลุก นาฬิกาจับเวลา¹

---

¹ นาฬิกา: ราชบัณฑิตยสถาน. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://www.royin.go.th/th/knowledge/detail.php?ID=38812556>.

4. ข้อกำหนดทั่วไป

4.1 ผู้ผลิตต้องได้รับการรับรองตามมาตรฐาน ISO 9001²

เอกสารที่ใช้ประกอบการยื่นขอรับการรับรองเครื่องหมายฉลากเขียว

ผู้ยื่นคำขอต้องยื่นหลักฐานใบรับรองระบบบริหารงานด้านคุณภาพตามมาตรฐาน ISO 9001

4.2 กระบวนการผลิต การขนส่ง และการกำจัดของเสียที่เกิดจากกระบวนการผลิตต้องเป็นไปตามกฎหมายและข้อบังคับของทางราชการ

เอกสารที่ใช้ประกอบการยื่นขอรับการรับรองเครื่องหมายฉลากเขียว

ผู้ยื่นคำขอต้องยื่นหลักฐานใบอนุญาตหรือหลักฐานที่เชื่อได้ว่ากระบวนการผลิต การขนส่ง และการกำจัดของเสียที่เกิดจากกระบวนการผลิตเป็นไปตามกฎหมายและข้อบังคับของทางราชการ

5. ข้อกำหนดพิเศษ

5.1 ประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์นาฬิกา (ไม่รวมแบตเตอรี่ที่ใช้เป็นพลังงาน) ต้องมีการรับประกันการใช้งานอย่างน้อย 1 ปี

เอกสารที่ใช้ประกอบการยื่นขอรับการรับรองเครื่องหมายฉลากเขียว

ผู้ยื่นคำขอต้องยื่นหนังสือรับรองว่านาฬิกามีประสิทธิภาพตามเกณฑ์กำหนด พร้อมหลักฐานใบรับประกันสินค้าเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดในข้อกำหนดพิเศษ ข้อ 5.1

5.2 ชิ้นส่วนพลาสติกที่มีน้ำหนัก 25 กรัม หรือมากกว่า ต้องไม่มีสารกลุ่ม Halogen หรือ Organic Halogen

เอกสารที่ใช้ประกอบการยื่นขอรับการรับรองเครื่องหมายฉลากเขียว

ผู้ยื่นคำขอต้องยื่นหนังสือรับรองว่าชิ้นส่วนพลาสติกในผลิตภัณฑ์ที่มีน้ำหนัก 25 กรัม หรือมากกว่าไม่มีสารเคมีตามที่กำหนดในข้อกำหนดพิเศษ ข้อ 5.2

² ISO 9001: Quality management

- 5.3 ชิ้นส่วนพลาสติกรวมทั้งชิ้นส่วนพลาสติกที่มีการเคลือบผิว ต้องไม่มีส่วนประกอบของสารในกลุ่มสาร Carcinogenic, Mutagenic และ Reprotoxic in categories 1 or 2 according to Table 3.2 or categories 1A and 1B according to Table 3.1 of Annex VI ตามกฎหมายสหภาพยุโรป Regulation (EC) No. 1272/2008 และต้องไม่มีสารเคมีที่อยู่ภายใต้การควบคุมตามกฎหมายสหภาพยุโรป REACH Regulation (1907/2006/EC)

เอกสารที่ใช้ประกอบการยื่นขอรับการรับรองเครื่องหมายฉลากเขียว

ผู้ยื่นคำขอต้องยื่นหนังสือรับรองว่าชิ้นส่วนพลาสติกรวมทั้งชิ้นส่วนพลาสติกที่มีการเคลือบผิว ไม่มีส่วนประกอบของสารที่กำหนดและสารต้องห้ามตามกฎหมายสหภาพยุโรป ตามที่กำหนดในข้อกำหนดพิเศษข้อ 5.3

- 5.4 ชิ้นส่วนพลาสติกรวมทั้งชิ้นส่วนพลาสติกที่มีการเคลือบผิว ที่ใช้เป็นชิ้นส่วนประกอบของนาฬิกา ต้องมีปริมาณโลหะหนักเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดในตารางที่ 1³

ตารางที่ 1 เกณฑ์กำหนดปริมาณโลหะหนักในชิ้นส่วนพลาสติกรวมทั้งชิ้นส่วนพลาสติกที่มีการเคลือบผิว

โลหะ	แคดเมียม	ตะกั่ว	ปรอท	โครเมียมเฮกซะวาเลนซ์
ปริมาณ (ppm)	≤ 100	≤ 1,000	≤ 1,000	≤ 1,000

หมายเหตุ ** ถ้าผลรวมของโลหะโครเมียม (Total chromium (Cr)) มีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1,000 ppm ให้ถือว่าเป็นไปตามเกณฑ์ของโครเมียมเฮกซะวาเลนซ์ (Cr⁶⁺)

เอกสารที่ใช้ประกอบการยื่นขอรับการรับรองเครื่องหมายฉลากเขียว

ผู้ยื่นคำขอต้องยื่นผลการทดสอบปริมาณโลหะหนักในชิ้นส่วนพลาสติกรวมทั้งชิ้นส่วนพลาสติกที่มีการเคลือบผิว ตามเกณฑ์ที่กำหนดในข้อกำหนดพิเศษ ข้อ 5.4 ตามวิธีทดสอบที่กำหนดในมาตรฐาน IEC 62321⁴ หรือมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับ

³ Directive 2002/95/EC of the European Parliament and of the Council of 27 January 2007 on the restriction of the use of certain Hazardous substances in electrical and electronic equipment.

⁴ IEC 62321 (ED.1): Testing and measuring equipment/ Allowed subcontracting determination of levels of six regulation substances.

- 5.5 ชิ้นส่วนพลาสติกที่มีน้ำหนักมากกว่า 25 กรัม ต้องมีสัญลักษณ์บ่งบอกประเภทพลาสติกตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สัญลักษณ์สำหรับพลาสติกแปรใช้ใหม่ มาตรฐานเลขที่ มอก. 1310⁵ หรือมีการระบุตัวย่อบ่งบอกประเภทพลาสติกตามมาตรฐาน ISO 1043⁶ หรือมาตรฐาน ISO 11469⁷ ยกเว้นชิ้นส่วนพลาสติกที่ใช้เป็นส่วนประกอบที่ใช้ครอบหน้าตัวเรือนนาฬิกา หรือ Glass

เอกสารที่ใช้ประกอบการยื่นขอรับการรับรองเครื่องหมายฉลากเขียว

ผู้ยื่นคำขอต้องยื่นหนังสือรับรองว่าชิ้นส่วนพลาสติกในผลิตภัณฑ์ที่มีน้ำหนักมากกว่า 25 กรัม มีสัญลักษณ์บ่งชี้ประเภทของพลาสติกให้เห็นชัดเจนและเป็นไปตามมาตรฐาน มอก. 1310 หรือ ISO 1043 หรือ ISO 11469 หรือหลักฐานอื่นๆ เช่น ตัวอย่างชิ้นส่วนพลาสติกหรือรูปถ่ายที่มองเห็นสัญลักษณ์บนชิ้นส่วนพลาสติก

- 5.6 ห้ามใช้สารละลาย Chlorofluorocarbons (5 CFCs), Other CFCs, Carbon tetrachloride หรือ Trichloroethane และต้องไม่ใช้สารเคมีที่มีการปล่อยสาร CFC ในขั้นตอนการผลิต⁸ (รายชื่อสารเคมีดังแสดงในตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 รายชื่อสารละลายที่ปล่อยสาร CFC

Specific chlorofluorocarbon (CFC 5)	Trichlorofluoromethane	Hydro chlorofluorocarbon (HCFC)	Pentachlorofluoropropane
	Dichlorodifluoromethane		Tetrachlorodifluoropropane
	Trichlorotrifluoroethane		Trichlorotrifluoropropane
	Dichlorotetrafluoroethane		Dichlorotetrafluoropropane
	Chloropentafluoroethane		Chloropentafluoropropane
Other CFCs	Chlorotrifluoromethane		Tetrachlorofluoropropane
	Pentachlorofluoromethane		Trichlorodifluoropropane
	Tetrachlorodifluoroethane		Dichlorotrifluoropropane
	Heptachlorofluoropropane		Chlorotetrafluoropropane
	Hexachlorodifluoropropane		Trichlorofluoropropane
	Pentachlorotrifluoropropane		Dichlorodifluoropropane
	Tetrachlorotetrafluoropropane		Chlorotrifluoropropane
	Trichloropentafluoropropane		Dichlorofluoropropane
	Dichlorohexafluoropropane		Chlorodifluoropropane
	Chloroheptafluoropropane		Chlorofluoropropane
	Carbon Tetrachloride		
	1,1,1-Trichloroethane		

⁵ มอก.1303: สัญลักษณ์สำหรับพลาสติกแปรใช้ใหม่.

⁶ ISO 1043: Plastics -Symbols and abbreviated terms - Part 1: Basic polymers and their special characteristics

⁷ ISO 11469: Plastics - Generic identification and marking of plastics products

⁸ Eco Mark. Watches and Clocks version 1.4: Japan, 2012.

Hydro chlorofluorocarbon (HCFC)	Dichlorofluoromethane
	Chlorodifluoromethane
	Chlorofluoroethane
	Tetrachlorofluoroethane
	Trichlorodifluoroethane
	Dichlorotrifluoroethane
	Chlorotetrafluoroethane
	Trichlorofluoroethane
	Dichlorodifluoroethane
	Chlorotrifluoroethane
	Dichlorofluoroethane
	Chlorodifluoroethane
	Chlorofluoroethane
	Hexachlorofluoropropane
	Pentachlorodifluoropropane
	Tetrachlorotrifluoropropane
	Trichlorotetrafluoropropane
Dichloropentafluoropropane	
Chlorohexafluoropropane	

เอกสารที่ใช้ประกอบการยื่นขอรับการรับรองเครื่องหมายฉลากเขียว

ผู้ยื่นคำขอต้องยื่นหนังสือรับรองว่าไม่ใช้สารละลายที่ปล่อยสาร CFC ในขั้นตอนการผลิต ตามที่กำหนดในข้อกำหนดพิเศษ ข้อ 5.6

- 5.7 นาฬิกาที่ขายพร้อมแบตเตอรี่ แบตเตอรี่ที่ใช้เป็นพลังงานในผลิตภัณฑ์ต้องมีปริมาณโลหะหนักเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดในตารางที่ 3⁹

ตารางที่ 3 เกณฑ์กำหนดปริมาณโลหะหนักในแบตเตอรี่ที่ใช้เป็นพลังงานนาฬิกา

โลหะ	ปริมาณ (ppm)
ปรอท	≤ 0.1
แคดเมียม	≤ 1.0
ตะกั่ว	≤ 10.0

เอกสารที่ใช้ประกอบการยื่นขอรับการรับรองเครื่องหมายฉลากเขียว

ผู้ยื่นคำขอต้องยื่นหนังสือรับรองว่าแบตเตอรี่ที่ใช้เป็นพลังงานในผลิตภัณฑ์มีปริมาณโลหะหนักเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดตามข้อกำหนดพิเศษ ข้อ 5.7 พร้อมหนังสือรับรองจากผู้ผลิตแบตเตอรี่

⁹ Nordic Eco labeling. Primary Battery version 4.1: Nordic country's government, 2013.

- 5.8 บรรจุก้อนที่กระดาษต้องได้รับการรับรองเครื่องหมายฉลากเขียวสำหรับผลิตภัณฑ์กระดาษ (TGL-8) หรือผ่านการทดสอบที่เป็นไปตามเกณฑ์ข้อกำหนดพิเศษของข้อกำหนดฉลากเขียว สำหรับผลิตภัณฑ์กระดาษบรรจุก้อน

เอกสารที่ใช้ประกอบการยื่นขอรับการรับรองเครื่องหมายฉลากเขียว

ผู้ยื่นคำขอต้องยื่นใบรับรองเครื่องหมายฉลากเขียว หรือผลการทดสอบที่เป็นไปตามเกณฑ์ข้อกำหนดพิเศษของข้อกำหนดฉลากเขียวสำหรับผลิตภัณฑ์กระดาษ (TGL-8) ชนิดที่ใช้ทำบรรจุก้อน

- 5.9 บรรจุก้อนพลาสติกต้องมีสัญลักษณ์บ่งบอกประเภทของพลาสติกตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สัญลักษณ์สำหรับพลาสติกแปรใช้ใหม่ มาตรฐานเลขที่ มอก. 1310 หรือมีการระบุตัวย่อบ่งบอกประเภทของพลาสติกตามมาตรฐาน ISO 1043 หรือ ISO 11469

เอกสารที่ใช้ประกอบการยื่นขอรับการรับรองเครื่องหมายฉลากเขียว

ผู้ยื่นคำขอต้องยื่นหนังสือรับรองว่าบรรจุก้อนประเภทพลาสติกมีสัญลักษณ์บ่งชี้ประเภทของพลาสติกให้เห็นชัดเจนและเป็นไปตามมาตรฐานเลขที่ มอก.1310 หรือ ISO 1043 หรือ ISO 11469 หรือหลักฐานอื่นๆ เช่น ตัวอย่างบรรจุก้อนพลาสติกหรือรูปถ่ายที่มองเห็นสัญลักษณ์บนชิ้นส่วนพลาสติก

- 5.10 บรรจุก้อนพลาสติกที่มีส่วนประกอบของ PVC ต้องมีการระบุสัญลักษณ์ห้ามเผาบนชิ้นส่วนพลาสติก

เอกสารที่ใช้ประกอบการยื่นขอรับการรับรองเครื่องหมายฉลากเขียว

ผู้ยื่นคำขอต้องยื่นหนังสือรับรองที่เชื่อได้ว่าบรรจุก้อนพลาสติกตามข้อกำหนดพิเศษข้อ 5.10 มีการระบุสัญลักษณ์ห้ามเผาบนชิ้นส่วนพลาสติกที่มีส่วนประกอบของ PVC พร้อมทั้งแสดงตัวอย่างบรรจุก้อนหรือรูปถ่ายชิ้นส่วนบรรจุก้อนพลาสติกที่มีการระบุสัญลักษณ์ห้ามเผาบนชิ้นส่วนพลาสติกที่มีส่วนประกอบของ PVC

- 5.11 หมึก สี หรือเม็ดสี ที่ใช้พิมพ์บนบรรจุภัณฑ์ หรือฉลากที่ติดบนบรรจุภัณฑ์ อนุญาตให้มีปริมาณ โลหะหนัก ได้แก่ปรอท ตะกั่ว แคดเมียม และโครเมียมเฮกซะวาเลนซ์ ที่เกิดจากความไม่บริสุทธิ์ และปนเปื้อนรวมกันไม่เกิน 0.01% (≤ 100 ppm)

เอกสารที่ใช้ประกอบการยื่นขอรับการรับรองเครื่องหมายฉลากเขียว

ผู้ยื่นคำขอต้องยื่นหลักฐานผลการทดสอบปริมาณ ปรอท ตะกั่ว แคดเมียม และโครเมียมเฮกซะวาเลนซ์ ตามวิธีทดสอบที่กำหนดดังต่อไปนี้

1. ปริมาณปรอท ทดสอบตามวิธีทดสอบที่กำหนดในมาตรฐาน ISO 3856-7¹⁰ หรือ ASTM D 3624¹¹ หรือ IEC 62321¹² หรือวิธีการทดสอบที่เทียบเท่า
2. ปริมาณตะกั่ว ทดสอบตามวิธีทดสอบที่กำหนดในมาตรฐาน ISO 3856-1¹³ หรือ ASTM D 3335¹⁴ หรือ IEC 62321 หรือวิธีการทดสอบที่เทียบเท่า
3. ปริมาณแคดเมียม ทดสอบตามวิธีทดสอบที่กำหนดในมาตรฐาน ISO 3856-4¹⁵ หรือ ASTM D 3335 หรือ IEC 62321 หรือวิธีการทดสอบที่เทียบเท่า
4. ปริมาณโครเมียมเฮกซะวาเลนซ์ ทดสอบตามวิธีทดสอบที่กำหนดในมาตรฐาน ISO 3856-5¹⁶ หรือ IEC 62321 หรือวิธีการทดสอบที่เทียบเท่า
5. หรือมาตรฐานระดับประเทศที่เป็นที่ยอมรับ

¹⁰ ISO 3856-7: Paints and varnishes - Determination of soluble metal content - Part 7: Determination of mercury content of the pigment portion of the paint and of the liquid portion of water-dilatable paints.

¹¹ ASTM D 3624: Standard Test Method for Low Concentrations of Mercury in Paint.

¹² IEC 62321: Electro technical products - Determination of levels of six regulated substances (lead, mercury, cadmium, hexavalent chromium, polybrominated biphenyls, polybrominated diphenyl ethers).

¹³ ISO 3856-1: Paints and varnishes - Determination of soluble metal content - Part 1: Determination of lead content.

¹⁴ ASTM D 3335: Standard Test Method for Low Concentrations of Lead, Cadmium, and Cobalt in Paint.

¹⁵ ISO 3856-4: Paints and varnishes - Determination of soluble metal content - Part 4: Determination of cadmium content.

¹⁶ ISO 3856-5: Paints and varnishes - Determination of soluble metal content - Part 5: Determination of chromium hexavalent content of the pigment portion of the liquid paint or the paint in powder.

6. ข้อกำหนดเกี่ยวกับการทดสอบและหนังสือรับรอง

6.1 การทดสอบ

6.1.1 ห้องปฏิบัติการต้องเป็นดังนี้

เป็นห้องปฏิบัติการของราชการ หรือห้องปฏิบัติการภายใต้กำกับของรัฐที่ได้รับการแต่งตั้งตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ.2511 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม) หรือห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรับรองความสามารถของห้องปฏิบัติการทดสอบตามมาตรฐานเลขที่ มอก. 17025 หรือ ISO/IEC 17025 ในขอบข่ายที่เกี่ยวข้อง

6.1.2 ผลการทดสอบ

6.1.2.1 รายงานผลการทดสอบตามวิธีที่ระบุในข้อกำหนดฉลากเขียว

6.1.2.2 กรณีผู้ยื่นคำขอประสงค์ยื่นรายงานผลการทดสอบตามวิธีทดสอบอื่นที่เทียบเท่ากับวิธีที่ระบุในข้อกำหนดฉลากเขียว ผู้ยื่นคำขอต้องยื่นเอกสารดังต่อไปนี้แนบมาพร้อมกับผลการทดสอบ

- 1) เอกสารลงนามรับรองจากห้องปฏิบัติการทดสอบผลิตภัณฑ์ที่ยื่นขอว่าวิธีทดสอบนั้นสามารถเทียบเท่ากับมาตรฐานวิธีทดสอบที่ระบุในข้อกำหนดฉลากเขียว
- 2) เอกสารแสดงการตรวจสอบความสมเหตุสมผลของวิธี (Validation Method) ที่ผู้ยื่นคำขอใช้ทดสอบผลิตภัณฑ์กับวิธีทดสอบที่ระบุในข้อกำหนดฉลากเขียว

6.1.2.3 ต้องมีอายุไม่เกิน 1 ปี นับถึงวันที่ยื่นขอการรับรองเครื่องหมายฉลากเขียว

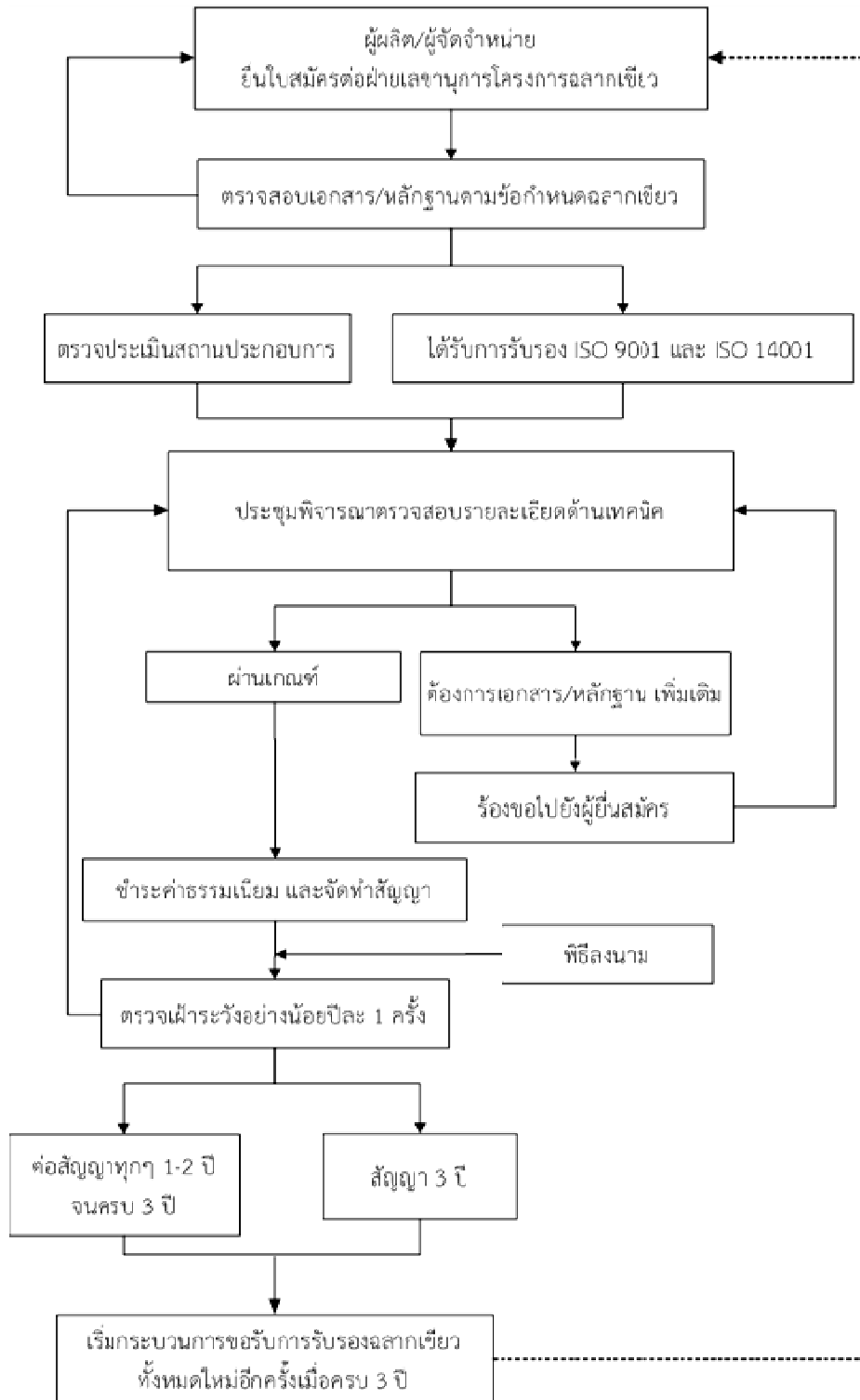
6.2 หนังสือรับรองว่าเป็นไปตามข้อกำหนดฉลากเขียว

6.2.1 ต้องมีอายุไม่เกิน 1 ปี นับถึงวันที่ยื่นขอการรับรองเครื่องหมายฉลากเขียว

6.2.2 ต้องลงนามโดยผู้มีอำนาจลงนามตามกฎหมายและประทับตราสำคัญ (ถ้ามี)

ภาคผนวก

1. สรุปขั้นตอนการให้การรับรองฉลากเขียว

รูปที่ 1 ขั้นตอนการให้การรับรองฉลากเขียว

2. ผลกระทบของผลิตภัณฑ์นาฬิกาต่อสิ่งแวดล้อม

เมื่อพิจารณาตลอดวัฏจักรชีวิตของผลิตภัณฑ์นาฬิกา (Life Cycle of Watches and Clocks) ในตารางที่ 1 ผลกระทบเบื้องต้นของผลิตภัณฑ์นาฬิกาต่อสิ่งแวดล้อม สามารถแบ่งได้เป็น 5 ระยะ คือ ก่อนผลิต ขณะผลิต ขณะขนส่ง ขณะใช้งาน และทิ้งหลังใช้

ตารางที่ 1 ผลกระทบเบื้องต้นของผลิตภัณฑ์นาฬิกาต่อสิ่งแวดล้อม

หัวข้อทางสิ่งแวดล้อม (Environmental aspect)	วัฏจักรชีวิตของผลิตภัณฑ์นาฬิกาต่อสิ่งแวดล้อม				
	ก่อนผลิต	ขณะผลิต	ขณะขนส่ง	ขณะใช้	ทิ้งหลังใช้
การใช้ทรัพยากร (Resource use) เช่น - วัตถุดิบ - พลังงาน - น้ำ		● ¹ ○ ² ○ ²	X ○ ³ X	X X X	
การใช้สารเคมี/ วัตถุอันตราย		● ¹		● ¹	● ⁴
การปล่อยสารมลพิษ (Emission/Release of pollutants) - อากาศ - น้ำ - ดิน		● ^{1,*} ● [*] ● [*]		X X X	X ● ^{4,5} ● ^{4,5,6}
ขยะมูลฝอย/ของเสีย (Waste)		● [*]		X	● ^{4,5,6}
ผลกระทบอื่นๆ (Other impacts)					X
ความเหมาะสมสำหรับการใช้ (Fitness for use)					
ความปลอดภัย (Safety)				● ¹	

หมายเหตุ พื้นที่สีเทาในตารางไม่นำมาพิจารณาในการออกข้อกำหนด

- มีผลกระทบต้องพิจารณาในการออกข้อกำหนด
- มีผลกระทบแต่ไม่รวมอยู่ในข้อกำหนด
- X ไม่เกี่ยวข้อง
- * ข้อบังคับตามพระราชบัญญัติโรงงาน กระทรวงอุตสาหกรรม ประกาศกระทรวงมหาดไทย หรือมาตรฐานที่เทียบเท่า
- 1 สารเคมีที่อาจใช้ในการผลิตขึ้นประกอบพลาสติก ขั้นตอนการผลิตผลิตภัณฑ์นาฬิกา
- 2 ผลจากการใช้วัตถุดิบ พลังงาน และน้ำ
- 3 ผลจากการปล่อยก๊าซ CO₂, CO, SO_x และ NO_x
- 4 ผลจากส่วนประกอบของแบตเตอรี่ที่ใช้สำหรับนาฬิกา
- 5 ผลจากวัตถุดิบที่ไม่ย่อยสลายได้ตามธรรมชาติ
- 6 ผลจากบรรจุภัณฑ์พลาสติก บรรจุภัณฑ์กระดาษ

2.1 ขณะผลิต

การผลิตนาฬิกาที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากขั้นตอนการผลิต การใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ได้แก่ พลังงานจากไฟฟ้าและน้ำ ขั้นตอนการผลิตนาฬิกาที่มีหลายขั้นตอนในแต่ละขั้นตอนจะใช้ตัวทำลาย สารเคลือบผิวโลหะ สารที่ใช้เป็นส่วนผสมในพลาสติก สีที่ใช้เคลือบพลาสติก ในการผลิตนาฬิกา ซึ่งสารเคมีเหล่านี้จะก่อให้เกิดการปนเปื้อนของสารโลหะหนักและก่อให้เกิดมลพิษ เช่น มลพิษทางอากาศ มลพิษทางน้ำ และมลพิษทางดิน เมื่อปล่อยสารปนเปื้อนสู่สิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ขยะจากภาชนะบรรจุสารเคมีพลาสติก ก่อองกระดาศที่ใช้บรรจุสารเคมี ยังก่อให้เกิดอันตรายต่อสิ่งมีชีวิต แหล่งน้ำหรือที่อยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิตและมนุษย์ได้ ถ้าไม่มีการควบคุมการใช้และการกำจัดของเสียหลังการผลิต

ดังนั้นข้อกำหนดฉลากเขียวสำหรับผลิตภัณฑ์นาฬิกา จึงมุ่งเน้นการควบคุมกระบวนการผลิต การกำจัดของที่เกิดจากกระบวนการผลิตให้เป็นไปตามกฎหมายทางราชการ และการจัดการที่เป็นไปตามมาตรฐานการผลิต การกำจัดของเสียภายในโรงงาน

2.2 ขณะขนส่ง

การส่งถ่ายสินค้าไปยังผู้บริโภคต้องใช้พลังงานเชื้อเพลิงในการเผาไหม้เครื่องยนต์ ซึ่งอาจก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศจากการปล่อยก๊าซในการเผาไหม้เครื่องยนต์

2.3 ขณะใช้งาน

การใช้งานผลิตภัณฑ์นาฬิกาเป็นผลจากประสิทธิภาพของนาฬิกา สารอันตรายที่ใช้เคลือบผิวโลหะพลาสติก ที่ใช้เป็นตัวเรือนหรือสายของนาฬิกา อาจมีการปนเปื้อนหรือมีปริมาณที่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค ถ้านาฬิกาไม่มีการควบคุมประสิทธิภาพและสารที่ใช้ในการผลิตชิ้นส่วนประกอบของนาฬิกา

ดังนั้นข้อกำหนดฉลากเขียวสำหรับผลิตภัณฑ์นาฬิกา จึงมุ่งเน้นการใช้สารเคมีที่เป็นอันตรายหรือสารเคมีที่อาจใช้เป็นสารเคลือบผิว ให้มีความปลอดภัยในการใช้งานเพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและผู้บริโภค

2.4 ทิ้งหลังใช้

ผลกระทบของนาฬิกาหลังการใช้งานอาจก่อให้เกิดมลพิษทางน้ำและมลพิษทางดิน จากการปนเปื้อนของสารที่ใช้เป็นส่วนประกอบในชิ้นส่วนประกอบนาฬิกา ซึ่งเป็นผลจากส่วนประกอบที่ไม่สามารถย่อยสลายได้ เช่น บรจุภัณฑ์ สีที่ใช้เป็นบรรจุภัณฑ์ ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ และแบตเตอรี่ ส่วนประกอบเหล่านี้จะ

ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมถ้าไม่มีการตัดแยกและกำจัดก่อนทิ้งสู่สิ่งแวดล้อม หรือไม่มีการนำกลับมาใช้ใหม่

ดังนั้นข้อกำหนดฉลากเขียวสำหรับผลิตภัณฑ์นาฬิกา จึงมุ่งเน้นการใช้ส่วนประกอบที่มีสัญลักษณ์บ่งบอกประเภทพลาสติก โลหะหนักที่ใช้เป็นส่วนประกอบรวมถึงพลาสติก และบรรจุภัณฑ์ต้องตัดแยกได้ง่าย และย่อยสลายทางชีวภาพได้

เอกสารอ้างอิง

- โครงการฉลากเขียว สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย. ข้อกำหนดฉลากเขียวสำหรับผลิตภัณฑ์กระดาษ (TGL-8-R2-11).
แก้ไขครั้งที่ 2. นนทบุรี, 2554.
- โครงการฉลากเขียว สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย. ข้อกำหนดฉลากเขียวสำหรับผลิตภัณฑ์เตารีดไฟฟ้า (TGL-87-13).
นนทบุรี, 2556.
- สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม. มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
สัญลักษณ์สำหรับพลาสติกแปรใช้ใหม่ มาตรฐานเลขที่ มอก.1303. กรุงเทพมหานคร, 2538.
[คัดสำเนา]
- นาฬิกา: ราชบัณฑิตยสถาน. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก
<http://www.royin.go.th/th/knowledge/detail.php?ID=3881> 2556.
- ASTM International. ASTM D 3335: Standard Test Method for Low Concentrations of
Lead, Cadmium, and Cobalt in Paint, 2009.
- ASTM International. ASTM D 3624: Standard Test Method for Low Concentrations of
Mercury in Paint, 2010. [Online]
- Directive 2002/95/EU of the European parliament and of the council. On the
restriction of the use of certain hazardous substances in electrical and electronic
equipment (RoHS), 2003. [Online].
- Directive 2006/66/EC of the European parliament and of the council. On batteries and
accumulators and waste batteries and accumulators, 2006. [Online].
- Der Blue Angel. Machanical Watches/Clocks and Lamps (RAL-UZ 47). Germany, 2012. [Online].
- Eco Mark. Wateches and Clocks. Version 1.4. Japan, 2012. [Online].
- International Electrotechnical Commission. IEC 62321: Electrotechnical products
Determination of levels of six regulated substances (lead, mercury, cadmium,
hexavalent chromium, polybrominated biphenyls, polybrominated diphenyl ethers).
Edition 1.0, 2013. [Online].

International Organization for Standardization. ISO 3856-1: Paints and varnishes - Determination of lead content, 1984. [Online].

International Organization for Standardization. ISO 3856-4: Paints and varnishes- Determination of cadmium content, 1984. [Online].

International Organization for Standardization. ISO 3856-5: Paints and varnishes – Determination of hexavalent chromium content of the pigment portion of the liquid paint or the paint in powder form, 1984. [Online].

International Organization for Standardization. ISO 3856-7: Paints and varnishes - Determination of mercury content of the pigment portion of the paint and of the liquid portion of water-dilutable paints, 1984. [Online].

International Organization for Standardization. ISO 11469: Plastics –Generic identification and marking of plastic products, 2000. [Online].

International Organization for Standardization. ISO 9001: Quality management system, 2008 [Online].

International Organization for Standardization. ISO 1043: Plastics –Symbols and abbreviated terms, 2011. [Online].

Nordic Eco label. Primary batteries. Version 4.1. Nordics country's government, 2013. [Online].